

Alarmantne socialne stiske upokojencev in upokojenk: “Zakaj Luka Mesec in Simon Maljevac teh 6 ukrepov za izboljšanje življenja upokojencev in upokojenk nista sprejela v prvem letu vladanja?”

“Številni upokojenci in upokojenke nam zadnje mesece pišejo, da se na mesečni ravni odločajo, ali bodo plačevali hrano ali stroške elektrike. Stanje je alarmantno. V Inštitutu 8. marec nas ne zanima populistično nabiranje političnih točk na ramah upokojencev in širjenje sovraštva, ki smo mu priča na Ruparjevih protestih. Pripravili smo 6 nujnih ukrepov, ki bodo izboljšali življenje upokojencev takoj. Ministra Mesec in Maljevac naj jih sprejmeta še pred poletjem.”

Nika Kovač

Stiske upokojencev in upokojenk so realne, potrebujemo jasne rešitve

Inštitut 8. marec je v zadnjem mesecu v sklopu kampanje #tusem zbiral pričevanja upokojenk in upokojencev o njihovem življenju. *“Pričevanja so zaskrbljujoča. Številni upokojenci in upokojenke živijo v hudih stiskah in si vse težje privoščijo plačevanje osnovnih življenjskih stroškov. Več kot polovica od 630.000 upokojencev se preživlja s pokojnino, nižjo od 800 EUR, kar pomeni, da je njihov prihodek vsaj 27 EUR pod pragom tveganja revščine,”* poudari **Alenka Kreč Bricelj**, članica programskega odbora Inštituta 8. marec.

V Inštitutu 8. marec so pripravili analizo stanja, opravili pogovore s številnimi organizacijami, ki se s to temo ukvarjajo, in pripravili sveženj 6 nujnih ukrepov, ki bodo takoj izrazito izboljšali življenje upokojencev in upokojenk. *“Znašli smo se v situaciji, ko vsi o stiskah upokojencev in upokojenk samo govorijo. Rupar na protestih vpije populistične floskule in si skuša rehabilitirati politično kariero. Ministra Mesec in Maljevac pa ponavljata že slišane obljube. Potrebujemo takojšnje spremembe. Šest ukrepov, ki jih predstavljamo na tiskovni konferenci, ne predstavlja revolucionarnih sprememb. Vseeno pa bodo spremenili številna življenja na bolje,”* pove **Tina Tomšič** z Inštituta 8. marec.

Šest ukrepov, ki so jih predstavili v Inštitutu, je:

- dvig letnega dodatka in sprememba načina izplačevanja letnega dodatka;
- odprava pogoja o nezmožnosti preživljanja s strani otrok za pridobitev varstvenega dodatka;
- odprava zaznambe na nepremičnino, v kateri prejemnik varstvenega dodatka živi;
- pravica do varstvenega dodatka naj se vrne vsem upokojencem in upokojenkam, ki so ga izgubili, ker živijo v domovih starejših občanov;
- sprememba Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev na način, da bo jasno določil, kaj domovi za starejše občane smejo zaračunavati kot dodatno storitev in česa ne;
- dvig vdovskih pokojnin.

Pri predstavljenih šestih ukrepih gre za zgolj najnujnejše in bi lahko bili sprejeti že do poletja. V Inštitutu 8. marec pa verjamejo, da bi bila potrebna tudi celostna reforma pokojninske zakonodaje. Vse predlagane ukrepe lahko sprejmeta zgolj pristojno ministrstvo in vlada.

Konec birokratizaciji in ustvarjanju stigme pri pravici do varstvenega dodatka

V Inštitutu 8. marec so v sklopu pripravljanja sprememb opravili številne pogovore s socialnimi delavci in delavkami. *“Varstveni dodatek lahko številnim upokojemcem in upokojenkam omogoči dostojno življenje. V pogovorih smo izvedeli, da marsikdo za varstveni dodatek ne zaprosi, ker se ustraši zapletenih postopkov, stigme in sramu,”* pove **Maja Koradžija**, članica programskega odbora Inštituta 8. marec. Rešitev je popolnoma preprosta: ministrstvo naj odpravi pogoj izjave o nezmožnosti preživljanja s strani otrok za pridobitev varstvenega dodatka in zaznambo na nepremičnino, v kateri prejemnik varstvenega dodatka živi. *“Gre za spremembo postopkov, ki jih ministrstvo lahko predlaga in izvede takoj. Ne razumemo, zakaj do tega še ni prišlo,”* doda.

Dva ukrepa, ki izboljšata finančno stanje upokojemcev in upokojenk

Tija Jakič in Tina Tomšič sta na tiskovni konferenci predstavili dva ukrepa, ki upokojemcem in upokojenkam zagotavljata višja finančna sredstva. *“V Inštitutu 8. marec predlagamo spremembo načina izplačevanja letnega dodatka tako, da se bo dodatek določil sorazmerno z dohodkom in pravično za vse. Poleg tega zahtevamo tudi dvig letnega dodatka, s katerim bi ublažili posledice rasti cen,”* pove **Tina Tomšič**. *“V Sloveniji smo se znašli v bizarni situaciji, ko so upokojemci in upokojenke, ki živijo v domovih in plačujejo stroške oskrbe in dodatnih storitev, postavljeni pred dejstvo, da je njihov varstveni dodatek ukinjen. To je nesprejemljivo,”* pove **Tija Jakič**. V Inštitutu zato predlagajo, da se pravico do varstvenega dodatka vrne vsem upokojemcem, ki prebivajo v domovih za starejše in izpolnjujejo preostale pogoje.

Domovi za starejše občane naj ne zaračunavajo preoblačenja nogavic, posedanja na voziček, menjave plenjic

Nesprejemljivo je, da nekateri domovi starejših občanov dodatno zaračunavajo storitve, ki so osnova dostojnega življenja ljudi in bi morale biti del osnovne storitve: previjanje, posedanje na voziček, preoblačenje. V Inštitutu 8. marec opozarjajo, da jim to omogoča slab pravilnik, v katerem ni jasno določeno, kaj vse je opredeljeno kot osnovna storitev, pri določanju, kaj vse so in koliko stanejo dodatne storitve, pa imajo domovi proste roke. *“Plačevanje najmanjše pomoči lahko pomeni tudi dodatnih 10 evrov dnevno. S preplačevanjem storitev se izkorišča starostnike in njihove družine. Predvsem pa trenutni pravilnik krši pravico do enake obravnave, ustvarja neenakosti med živečimi v različnih domovih in domovom dopušča, da finančno računico postavljajo pred skrb za starejše,”* pove **Mojca Lukan**, članica Inštituta 8. marec. *“To lahko takoj spremeni minister Simon Maljevac, ne razumemo, zakaj tega ni storil prvi dan svojega mandata,”* doda.

Ukrepi za izboljšanje življenje samskih upokojenk

V gospodinjskih pod pragom revščine je vedno več upokojemcev, še posebej pa revščina ogroža starejše ženske. Vsaka peta upokojenka živi pod pragom tveganja revščine. S starostjo se revščina še povečuje, vsaka četrta ženska, stara 75 ali več, živi v revščini. *“Vdovske pokojnine naj so višje. Glede konkretne rešitve, ki jo predlagamo, obstaja konsenz vseh deležnikov,”* sklene **Zlatko Djogič** z Inštituta 8. marec.

Sporočilo tiskovne konference povzame upokojenka in prostovoljka Inštituta 8. marec **Vida:**
“Prepričana sem, da lahko solidarno družbo zgradimo samo v povezani medgeneracijski skupnosti. V Inštitutu 8. marec smo se že večkrat naučili, kako pomembno je, da se postavimo za najšibkeje v skupnosti. Ko stojimo za njimi, stojimo za nami kot celoto. Ukrepi, ki bodo predstavljeni danes, pomagajo predvsem najstarejšim. Omogočajo jim osnovo – dostojno življenje. Pomagajo pa nam vsem – pri gradnji pravičnejšega sveta.”